

ת"פ 3012/10/17 - מדינת ישראל נגד אורלי גביזון גרין, יאיר יזדן, מירון גלמן, מרים גביזון

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 3012-10-17 מדינת ישראל נ' גביזון גרין ואח'

לפני כבוד השופט שאול אבינור
המאשימה: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד אלעד פנחס
פרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה)
נגד
הנאשמים: 1. אורלי גביזון גרין
2. יאיר יזדן
3. מירון גלמן
4. מרים גביזון
ע"י ב"כ עו"ד רונן רוזנבלום

גזר דין (נאשמת 4)

א. רקע כללי:

1. נאשמת 4 (להלן - הנאשמת) הורשעה לפניי, על יסוד הודאתה בעובדות כתב האישום, בעבירה של שימוש במרמה ערמה ותחבולה, במזיד ובכוונה לעזור לאחר להתחמק ממס, לפי הוראות סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן - פקודת מס הכנסה).
2. עובדות כתב האישום המתוקן מגוללות פרשת-מרמה מורכבת ורבת משתתפים, ששניים ממשתתפיה הם קרובי משפחתה של הנאשמת: נאשמת 1, שהיא בתה הנאשמת, ונאשם 2, שהוא גיסה של נאשמת 1. על פרטי הפרשה עמדתי בהרחבה במסגרת גזר-הדין שניתן בעניינה של נאשמת 1; והמעין יעיין שם (ר' בגזר הדין מיום 17.04.19. להלן - גזר הדין).
3. לענייננו כאן די לציין את העובדות הבאות:
 - הנאשמת שימשה כ"אשת קש" של נאשמים 1 ו-2 בכך שנרשמה - באופן כוזב - כבעלת הזכויות באחת משתי הדירות מושא הפרשה.
 - בהשוואה לחלקם של יתר הנאשמים, החלק שיוחס לנאשמת בכתב האישום הוא המינורי ביותר. בהקשר זה יוטעם, כי בעובדות כתב האישום נטען שנאשמת 1 היא זו שהיתה "הרוח החיה" מאחורי תכנית המרמה והוצאתה אל הפועל.
 - ביצוע העבירה הושלם בחודש דצמבר 2012, כאשר החקירה החלה בחודש מאי 2013. כתב האישום הוגש בחודש אוקטובר 2017.

- כלל המחדלים בפרשה עמדו בזמנו על סכום של 850,000 ₪ לערך. המחדלים הוסרו במלואם, עוד בשלב החקירה (ר' בפסקאות 17-19 לגזר הדין).
- אין מחלוקת כי הנאשמת דנא לא הרוויחה כסף מביצוע העבירה (ר' בפרוטוקול, עמ' 185 שורה 1 ואילך).
- 4. בפרשה היו שלושה מעורבים נוספים, מעבר לנאשמים המצוינים בכותרת - וביניהם "אשת קש" נוספת - שעניינם הסתיים בהליכי כופר חלף הגשת כתב אישום. גם לנאשמת הוצע בזמנו תשלום של כופר, בסכום של 180,000 ₪. ואולם, הנאשמת לא שילמה את הסכום - וגם לא הגישה בקשה להפחתתו - ולפיכך נכללה כנאשמת בכתב האישום (בפרוטוקול, עמ' 186 שורה 4 ואילך).

ב. השתלשלות ההליכים המשפטיים:

- 5. הדיונים המקדמיים התנהלו לפניי, כאשר בשלב מסוים הגיעה נאשמת 1 להסדר טיעון דיוני עם המאשימה, ללא הסכמות לעניין העונש. במסגרת הסדר הטיעון הוגש כתב אישום נפרד נגד הנאשמת, אשר כלל תיקונים מסוימים בעובדותיו של כתב האישום המקורי בתיק שעיקרם במיתון תיאור חלקה של נאשמת 1 בפרשה. נאשמת 1 הודתה בעובדות כתב האישום המתוקן שהוגש נגדה והורשעה, על יסוד הודאתה זו, בשתי עבירות לפי הוראות סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה.
- 6. בעניינה של נאשמת 1 נקבע מתחם עונש הולם שבין 9 חודשי מאסר בפועל לבין 18 חודשי מאסר בפועל; והכל נוכח השיקולים והטעמים שפורטו בגזר הדין. בסופו של דבר - בהתחשב בנסיבותיה האישיות של נאשמת 1 והנסיבות הרלוואנטיות הנוספות לעניינה - נגזר עליה עונש ברף התחתון של המתחם האמור, דהיינו: 9 חודשי מאסר בפועל, לנשיאה בדרך של עבודות שירות, בצירוף לענישה נלווית של מאסר מותנה וקנס כספי בסך של 80,000 ₪.
- 7. בהמשך הדרך הגיעה גם הנאשמת דנא להסכמות מסוימות עם המאשימה, שבמסגרתן הודתה הנאשמת בעובדות כתב האישום והורשעה ואילו המאשימה הודיעה שתעתור לענישה שתכלול מאסר בפועל שניתן לשאתו בדרך של עבודות שירות. ב"כ הצדדים הסכימו וביקשו כי הראיות והטיעונים לעונש יישמעו לפניי (ר' בפרוטוקול, עמ' 34 שורה 3 ואילך).
- 8. נוכח הסכמות הצדדים הוריתי על קבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר. בחוות הדעת שהתקבלה (מיום 14.08.19) צוין כי הנאשמת, ילידת שנת 1937 (בת 82 שנים כיום), מצויה במצב רפואי מורכב וקשה (ועקב כך מטופלת בקנביס, במרפאת כאב), סובלת ממגבלות תפקודיות שונות, ועל-כן אינה כשירה (רפואית) לנשיאת עבודות שירות.

ג. עיקרי הראיות וטיעוני הצדדים לעונש:

- 9. מטעם המאשימה לא הוגשו ראיות לעונש. ב"כ המאשימה עמד בטיעונו על עובדות הפרשה ועל חלקה של הנאשמת בה, תוך שהדגיש כי ההכנסה הושגה, בסופו של דבר, באמצעות הרישום הפיקטיבי של הנאשמת כבעלת הזכויות בדירה ששוויה כארבעה מיליון ₪. יתר על כן, הנזק ממעשי הנאשמת התבטא לא רק בהשתמטות מתשלום המס שהגיע לקופת המדינה, אלא גם בפגיעה במנגנון הדיווח לרשויות המס. בנוסף, הגם שחלקה של הנאשמת בפרשה היה קטן - ביחס לשאר הנאשמים -

אין לראות בתפקידה כ"אשת קש" משום נסיבה מקלה, שכן בעבירות מס העבריינים העיקריים נדרשים פעמים רבות לאנשי קש שיוכלו להסתתר מאחוריהם.

10. עם זאת, ב"כ המאשימה ציין גם את נסיבות הקולה בעניינה של הנאשמת, ובראשן העובדה שהיא לא היתה חלק מהתכנון המקורי אלא הוכנסה לעסקה רק במהלך ביצועה. בנסיבות אלה - ותוך הפניה לפסיקה שניתן ללמוד ממנה לענייננו, הגם שלא ניתן למצוא תקדימים דומים - עתר ב"כ המאשימה לקביעת מתחם עונש הולם שבין חודשיים מאסר בפועל, שניתן לשאתם בדרך של עבודות שירות, לבין 10 חודשי מאסר בפועל. לעניין גזירת עונשה של הנאשמת בתוך מתחם העונש ההולם ציין ב"כ המאשימה כי נסיבות הקולה במקרה זה - ובהן נטילת האחריות המידית, העובדה שהנאשמת לא הרוויחה דבר מביצוע העבירה וחלוף הזמן - ממקמות את הנאשמת ברף התחתון של מתחם העונש ההולם.

11. ב"כ המאשימה עמד על כך שככלל, כאשר נאשם נמצא לא כשיר לשאת עונש של מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות, יש לקבוע כי עליו לשאת את העונש מאחורי סורג ובריח. ואולם, ב"כ המאשימה הוסיף וטען - בהגינות רבה, יש להדגיש - כי במקרה דנא הטלת עונש של מאסר בפועל לנשיאה מאחורי סורג ובריח אינה מידתית ואינה הולמת בנסיבות העניין. לפיכך עתר ב"כ המאשימה להשתת מאסר מותנה בלבד. עם זאת, על מנת למנוע מצב שבו הנאשמת "תחמוק מענישה" (בפרוטוקול, עמ' 186 שורה 4) ביקש ב"כ המאשימה להשית עליה קנס בסכום של 100,000 ₪ (סכום שלמעשה מבטא את סך הכופר אותו היתה נדרשת לשלם, לו היתה מגישה בקשה להקטנת הסכום שהוצע לה).

12. ב"כ המאשימה ער כמובן לכך שיש להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם בעת הטלת קנס כספי עליו, אך הוסיף וטען כי הנאשמת לא הציגה כל ראייה העשויה ללמד שאין באפשרותה לשלם את הקנס, לרבות באמצעות היעזרות בבני משפחה.

13. ב"כ הנאשמת, מצידו, הגיש ראיות לעניין מצבה הבריאותי המורכב והקשה של הנאשמת (ר' המסמכים הרפואיים 1/ס). נוכח עמדת ב"כ המאשימה - שכאמור לא טען להשתת עונש של מאסר בפועל - התמקד הסניגור, כנדרש, בסוגיית הקנס. בהקשר זה הרחיב ב"כ הנאשמת בתיאור נסיבות הקולה והדגיש כי העובדה שהנאשמת לא יכולה היתה לעמוד כלכלית בתשלום הכופר שנקבע לגביה אינה צריכה ואינה יכולה להוות שיקול להחמרה בענישתה.

14. עוד ציין ב"כ הנאשמת את חלקה המינורי של הנאשמת בפרשה, את היותה אלמנה בת 82, שסובלת ממחלות שונות ואינה עובדת, ואת חלוף הזמן. בנסיבות אלה עתר ב"כ הנאשמת להסתפק בהשתת קנס כספי שלא יעלה על סכום של 10,000 ₪.

15. לבסוף הנאשמת, בדברה האחרון לעונש, הביעה צער על מעשיה (בפרוטוקול, עמ' 188 שורה 8).

ד. דיון והכרעה:

16. על-פי הוראות הדין, בעת גזירת עונשו של נאשם על בית המשפט לקבוע, תחילה, את מתחם העונש ההולם לאירוע שבגיניו הורשע הנאשם ולאחר מכן לגזור את עונשו בתוך המתחם האמור; והכל בהתאם לעקרונות ולשיקולים המפורטים בהוראות הרלוואנטיות שבחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן -

חוק העונשין). עם זאת - והגם שהוראות הדין בדבר הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה חלות עקרונית גם כאשר מדובר בהסדרי טיעון - במצבים של הסדר טיעון השאלה העיקרית הטעונה הכרעה היא שאלת סבירות ההסדר, שעל בית המשפט לבחנה בהתאם ל"מבחן האיזון" שנקבע בע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל (25.12.2002).

17. במקרה דנא עסקינן הלכה-למעשה - נוכח הסכמת שני הצדדים בהקשר לרכיב הענישה העיקרי, של מאסר בפועל, דהיינו: ההסכמה שלא לעתור להטלתו - במצב דברים השקול למצב של הסדר טיעון. לפיכך, השאלה העיקרית הטעונה הכרעה היא שאלת סבירותה של ההסכמה, כאשר במקרה זה - על נסיבותיו הספציפיות והמיוחדות - מדובר בהסכמה סבירה על פניה.

18. אכן, מקובל עליו טיעון ב"כ המאשימה הן בקשר לכך שאין להקל בדינם של "אנשי קש", המהווים חוליה חיונית בביצוען של עבירות מס, והן בקשר לכך שכלל אי כשירות לנשיאת עבודות שירות צריכה להביא לקביעה כי הנאשם יישא את עונש המאסר שנגזר עליו מאחורי סורג ובריה. עם זאת, כפי שגם ב"כ המאשימה טען, הנסיבות הספציפיות של הנאשמת דנא - הן מבחינת חלקה בביצוע העבירות והן מבחינת נסיבותיה האישיות, לרבות העובדה שפסילתה לעבודות שירות נעשתה על רקע מצבה הבריאותי - מוליכות למסקנה כי אין מקום להשית עליה עונש של מאסר בפועל. כידוע, אין בית המשפט שם עצמו קטיגור ועל כן לא יגזור על נאשם עונש חמור מהעונש לו עותרת המאשימה. זאת, למעט במקרים חריגים ויוצאי דופן, שהמקרה דנא בוודאי שאינו בא בגדרם.

19. נותר אפוא לדון בסוגיית הקנס כאשר, בהתאם להוראות סעיף 40 לחוק העונשין, על בית המשפט להתחשב בהקשר זה, בין השאר, ביכולתו הכלכלית של הנאשם. אכן, עסקינן כאן במצב דברים חריג, של נאשמת שלא פנתה למסלול כופר שהוצע לה, כאשר ניתן להוסיף ולציין כי נוכח גילה של הנאשמת והעובדה שאינה עובדת, יש להניח שעצם הרשעתה בדין תהא בעלת משמעות מוגבלת מבחינתה.

20. עם זאת, העמדה לדין פלילי היא לעולם הליך קשה מבחינת הנאשם, שתוצאותיו אינן בהכרח צפויות, ובכל מקרה ברור כי אין מקום "לבוא חשבון" עם נאשם שלא שילם כופר שהוצע לו, בין מטעמים כלכליים ובין מטעמים אחרים, ולזקוף לחובתו במסגרת גזירת העונש את העובדה שנמנע מלשלם את הכופר. עוד יש לציין, כי הגם שבמקרים המתאימים ניתן לנקוט באיזון בין רכיבי הענישה השונים - דהיינו: להחמיר ברכיב ענישה אחד כנגד הקלה ברכיב אחר - הענישה היא לעולם אינדיבידואלית ועל כן כאשר מדובר בתשלום קנס אין מקום לבחון את שאלת יכולתו של הנאשם להסתייע בבני משפחה לצורך תשלומו.

21. בסופו של דבר, בהתחשב במכלול הנסיבות והשיקולים שפורטו עד כאן - הן במישור מעשיה של הנאשמת וחלקה בפרשה, הן במישור נסיבותיה האישיות, והן בהתחשב בענישה שנגזרה על נאשמת 1 - אני קובע את שיעור הקנס במקרה זה על 40,000 ₪.

ה. סוף דבר:

22. אשר על כן - ובהתחשב בשיקולים לכף חומרה ולכף קולה, אשר פורטו לעיל - אני גוזר על הנאשמת את העונשים הבאים:

(א) מאסר על תנאי למשך 4 חודשים, אותו לא תישא הנאשמת אלא אם כן תעבור, תוך שלוש שנים עמוד 4

מהיום, עבירה לפי הוראות פקודת מס הכנסה.

(ב) קנס בסך של 40,000 ₪, או 45 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 01.01.20 ובכל אחד בחודש שלאחריו. היה והנאשמת לא תשלם את אחד התשלומים במועד תועמד כל יתרת הקנס לפירעון מידי.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ד' כסלו תש"פ, 02 דצמבר 2019, במעמד הצדדים.